

Izhaja:

10. in 25. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankirati.

Rokopisi se ne vračajo. Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsako pot.

MIR.

Vsakemu svoje!

Velja:

za celo leto 1 goldinar, po pošti prejeman 1 gld. 24 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto X.

V Celovcu 10. avgusta 1891.

Štev. 15.

Iz govora slovenskega poslanca dr. Ferjančiča.

(Po stenografičnem zapisniku.)

„Visoka zbornica! Ne bom splošno govoril o pravosodju, tudi ne o preustroji pravosodja, ampak le, kako se sodi v posamičnih deželah. Pa tudi ne mislim govoriti o vseh deželah, ampak le o tistih, v katerih živijo Slovenci, in sicer bom omenil le to, kar se dotika uradnega jezika.

Da sem se za besedo oglasil, k temu me je nagnilo slabo stanje te zadeve v naših krajih, nekaj pa tudi besede, ki jih je govoril gospod minister v budgetnem (proračunskem) odseku.

Naš zastopnik v budgetnem odseku se je pritožil, da se naše sodnije ne poslužujejo slovenskega jezika v toliki meri, kakor bi bilo potrebno. Rekel je, da smo mi še le pri začetku ravnopravnosti in da se še tiste naredbe ne spolnujejo, ktere le v pičli meri dovoljujejo slovensko uradovanje. Njega svetlost gospod minister je na to odgovoril, da hoče naredbe v veljavo spraviti, ako se mu naznanijo posamični slučajji. Za to besedo sem mu hvaležen. Minister je pa tako govoril, kakor bi bil prepričan, da se naredbe izvršujejo. Toraj je moja naloga, dokazati, da se gosp. minister moti, če to misli, in da imamo mi dovolj uzroka pritoževati se. Vprašanje je, ali so jezikovne naredbe veljavne ali ne? O tem se je pri drugih prilikah že mnogo govorilo. Moja misel je ta, če se naredbe strinjajo z obstoječimi postavami, da ima vlada pravico izdajati take naredbe, in sicer po čl. 11. drž. osn. postav o vladni in izvrševalni oblasti. Zato pravim, da so naredbe veljavne in da morajo tudi ministerstvu podložne instance priznati veljavnost teh naredb, ako tiste ne nasprotujejo postavam, zlasti državnim osnovnim postavam. Jezikovne naredbe so se v teku zadnjih sto let izdale za posamične deželne nadsodnije ali pa tudi za posamične okrožne sodnije. Ozirati se hočem le na tiste naredbe, ki govorijo o rabi slovenskega jezika, in povedati, kako se izvršujejo. Pred vsem omenim odlok od 27. okt. 1850, ki je bil poslan na tačasno višo sodnijo v Celovcu. Ta odlok pravi, da se mora slovenski jezik pri sodnijah rabiti tako na Koroškem, kakor na Kranjskem; če se slovenske stranke zaslisiijo v kazenskih zadevah, da se morajo zapisniki narediti v slovenskem jeziku, in da se ne sme tolmač klicati, če sodnik in zapisnikar znata slovensko. Ako pa zapisnikar ne zna dobro slovensko pisati in družega zapisnikarja ni pri roki, tedaj se sme

zapisnik po nemško pisati, pa pristaviti se mora uzrok, zakaj se ni pisal po slovensko.

Pozneje bom povedal, kako se v tem oziru dandanašnji godi na Koroškem, in ponovim le, da se je ta odlok za Koroško izdal že leta 1850.

Nekaj boljši je bil za nas odlok od 15. marca 1862, čeravno je tudi ta slovenskemu uradovanju le prav tesne meje odmeril. Vendar pa določuje, da se mora to, kar povejo zatoženci in priče, po slovensko zapisati. Ta odlok je šel na više sodnije v Gradcu in Trstu in je dajal v Istri ravno to pravico tudi hrvaškemu jeziku. Odlok pravi, da se morajo izpovedi prič po slovansko zapisati ali pa vsaj najimennitnejše reči v teh izpovedih. To pa velja samo v takih slučajjih, kedar so stranke zmožne le slovanskega jezika, in še takrat ni strogo zapovedano, ampak le priporočeno. Tudi je naročeno, naj se prisežni zapisnik ali vsaj prisega zapiše v slovenščini, če se je slovensko priseglo; in dalje, da se morajo slovanske uloge sprejemati in, če mogoče, v slovanskem jeziku rešiti. To nam je prinesel odlok od 15. marca 1862. Ta odlok pa se je tako razlagal, da velja samo za kazenske, ne pa tudi za civilne zadeve. Temu razlaganju se je izrečno zoperstavilo pravosodno ministerstvo z naredbo od 20. okt. 1866. Dne 5. sept. 1867 pa je prišla naredba samo za Kranjsko. Ta pravi, da kar se je z odlokom od 15. marca 1862 naročilo samo za slučaj, ako je „mogoče“ ali „prikladno“, velja zdaj za trdno in brez ugovora.

Tako so stale stvari, prej ko smo dobili državne osnovne postave. In čeravno so bile te osnovne postave s svojim znanim čl. 19. razglašene le malo mesecev po zgoraj omenjeni naredbi, vendar niti ta naredba niti čl. 19. drž. osn. postav nista mogla pospeševati ali pri življenju ohraniti slovenskega uradovanja. Nasprotno, še ta mali začetek nam je zatrl neugodni položaj in slaba volja posameznih ljudi. Tako daleč je prišlo in tako globoko so slovenščino ponižali, da so jo leta 1880 popolnoma vrgli iz sodnij, kajti v nekem posamičnem slučaju se je v drugi in tretji instanci razsodilo, da je slovensko pisana razsodba že uradno sama na sebi nična in neveljavna, ker je slovenska. (Čujte! Čujte!) Na to so se vzdignili slovenski poslanci in so tukaj v visoki zbornici vprašali vlado, kaj ona reče na to. Kot odgovor je prišla dne 18. aprila 1882. obširna jezikovna naredba, ki pravi, da to, kar se je določilo dne 5. sept. 1867 samo za Kranjsko, velja odslej za ves obseg Graške nadsodnije. Tedaj velja tudi za Koroško in Štajersko, da se morajo zapisniki pisati brez ugovora po slovensko brez ozira na to, ali zna stranka tudi nemško ali ne.

Da je imela ta naredba od l. 1882 namen, pospeševati slovensko uradovanje in to kar mogoče v obširni meri, vidimo iz tega, ker je po tej naredbi pravosodna uprava ukazala narediti slovenske tiskovine v državni tiskarni in jih razpošiljati sodnijam po slovenskih krajih. Imam tukaj imenik teh tiskovin, vseh je 208. To je število, ki kaže, da je bilo s temi tiskovinami poskrbljeno za vse sodnijske potrebe, za rešitve, pozive, dekrete, razsodbe, prošnje strank; s kratka, teh raznih tiskovin je toliko, da bi Slovenci gledé pravosodja ne imeli nobene pritožbe več, ko bi se te tiskovine povsodi tudi rabile. Ta želja je pa vendar opravičena: Če je vlada že ukazala, naj se te tiskovine napravijo, v državni tiskarni natisnejo in razpošljejo, naj vlada še skrbi, da se bodo tudi v resnici rabile.

Zdaj bom povedal, kako se pri nas slovenski jezik rabi v uradnijah. Pustim Kranjsko na strani, tam se stvar razvija povoljno in se bodo v kratkem odstranile vse zapreke. Obrnem se pa na Štajersko. Sodišče v Celju je v novejšem času dobilo novega načelnika. Kolikor ga poznam, hočem upati, da bo sčasoma vse uredil. Ne bi dalje več govoril o tem sodišču; sili me pa k temu Celjski poslanec (dr. Foregger), ki se je tukaj pritožil, da se Slovincem prerado postreže s slovenskimi tiskovinami. Stvar pa ni taka, ampak ravno narobe. Na Štajerskem se navadno slovensko rešujejo le uloge od notarjev in odvetnikov. Z malimi izjemami se vsi pozivi, dekreti, plačilni ukazi pišejo strankam po nemško; razsodbe, zapisniki obravnav, to je vse nemško. Da bi sodnije prevzele slovenske tožbe ali prošnje, o tem ni govora. Z eno besedo, slovensko uradovanje pod Celjskim okrožnim sodiščem je omejeno na to, da se slovensko rešujejo slovenske uloge notarjev in odvetnikov. Te uloge obsegajo pa le majhen del sodnijskega delovanja. Gledé Štajerske moram že reči, da je to le izjema, o čemur gospod minister misli, da je navada. Veliko huje pa je še na Koroškem. Tam se prav nič ne ozirajo na slovensčino. Gospod pravosodni minister je bil sam primoran, z odlokom od 20. marca 1889 koroškim sodnijam ukazati, da morajo na slovenske tožbe ali plačilne opomine izdajati slovenske plačilne ukaze. Na Koroškem ni govora o slovenskih zapisnikih, v tem oziru še izjem ni; če želi njega svetlost posebnih slučajev naštetih, kdaj se naredba ni izvrševala, zamorem na to le odgovoriti, da je vse uradovanje na Koroškem tak poseben slučaj, da se namreč ministerske naredbe nikjer ne spolnujejo. In vendar veljajo naredbe od 15. marca 1862, od 5. septembra 1867 in od 18. aprila 1882 tudi za Koroško!

Nadaljevaje svoj govor je g. poslanec potem temeljito razložil, kako se godi v tem oziru na Primorskem. Zavalj pičlega prostora moramo pa ta oddelek prepustiti primorskim listom.

Odgovor ministrov.

Gospod pravosodni minister grof Schönborn je obširno odgovoril na različne pritožbe čeških in nemških poslancev. Nas pa zanima v prvi vrsti le to, kar je odgovoril g. dr. Ferjančiču. Rekel je to-le:

„Priznati moram, da je poslanec Ferjančič zmerno in mirno naštel pritožbe in želje svojega

národa. Hvaležen sem mu, da mi je naznanil nekaj posebnih slučajev (v govoru o primorskih sodnijah), ki mi dajo priložnost, da stvar natančneje preiščem. Prej se to ni zgodilo, in njegov tovariš g. prof. Šuklje je sicer v proračunskem odseku omenil, da se naredbe ne izvršujejo; ko sem pa izrekel željo, naj mi navede posamičnih slučajev, je le odgovoril, da bi morala pravosodna uprava sama vedeti, da se naredbe v dotični deželi ne izvršujejo. Mislil bi, da ni težko navesti posamičnih slučajev, ako je nespolnovanje naredb sploh v navadi. Gospod poslanec Ferjančič me je pa napotil, da bom spet bolj pazil na to, da se bodo naredbe izvrševale. Tega pa ne bom storil, kar mi je svetoval poslanec od skrajne leve g. dr. Steinwender. On je namreč rekel (bere):

«Še so v veljavi jezikovne naredbe, ki so napravile toliko nemira in so Nemcem toliko škodovala. Te naredbe se morajo odpraviti, in sicer mi je vse eno, ali se izrečno prekličejo, ali se samo več ne spolnujejo, ali pa če se jim dodajo take določbe, da izgubijo svojo nevarnost.»

Gospôda moja! Gospodu poslancu zna biti vse eno, ali se naredbe izvršujejo ali ne; pa nam ministrom, ki smo za to odgovorni, da se naredbe spolnujejo, to ne more biti vse eno. Tisti uzroki, ki so te naredbe rodili, obstojijo še danes ravno tako. Vlada tedaj nema nobenega povoda, da bi preklicala tisto naredbo, ki jo gosp. poslanec (Steinwender) misli.“

Dodatek „Mirovega“ uredništva. Gospod pravosodni minister je tukaj jasno povedal, da on ostane pri tistih naredbah, ki ukazujejo, da se morajo sprejemati slovenske tožbe, da se morajo s slovenskimi strankami napraviti zapisniki in da se morajo slovenske uloge reševati v slovenskem jeziku. On pravi, da bo na to pazil, da se bodo te naredbe res izvrševale, in želi, naj bi se mu naznanilo, kje in kdaj se po teh naredbah ni ravnalo ali ne ravna. Ako tedaj hočemo, da se že enkrat začetek naredi slovenskemu uradovanju, ako hočemo slovensčini izkopati toliko imenitno strugo v sodnijske urade, ni nam drugzega treba, kakor da sami začnemo. Pri notarjih in odvetnikih tirjajmo, naj se pisma in tožbe po slovensko spišejo; ako pridemo kot priče k sodnji, tirjajmo, naj se to po slovensko zapiše, kar smo govorili in povedali. Kjer bi se pa sodnik tega branil, ali kjer bi na slovensko tožbo dal nemško razsodbo, tam poiščimo v pismu izurjenega človeka, če mogoče jurista, in prosimo ga, naj celo stvar naznani visokemu c. k. pravosodnemu ministru na Dunaju. Minister bo dotičnega uradnika potem že na odgovor poklical. Da se g. minister ne šali, to vidimo iz tega, ker je tako resno in odločno zavrnil dr. Steinwenderja, kateri je tirjal, naj se vse naredbe zastran rabe slovenskega jezika prekličejo, in naj se vse samo nemško uraduje.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Kotmare vesi. (Razne stvari.) Kresovi na predvečer godu naših slovanskih blagovestnikov, sv. Cirila in Metoda ter streljanje pri slovesni službi božji na god, je naše nemškutarje jako nemilo dirnulo, zatekli so se tedaj v svojej modrosti k svojemu gospodu in mojstru, našemu provizoričnemu podučitelju, in ta je res po dolgem ugibanju zopet enkrat mislil postaviti svojo luč na polovnik, ter se potrudil dné 13. julija z dopisom v listič „Freie Stimmen“ v Celovcu, da raztrga in razmesari „Mir“ ter njegove dopisnike, tukajšne rodo-

ljube. Jadikuje, da nobeden list „Mira“ ne izide, da bi se tukajšna šola in krajni šolski svet po „nedolžnem“ ne napadal po „ganz unbedeutend“ osebah. Dopisun pravi na dalje, da njegov dopis nima namena, vse prijatelje „Mira“ spreobrniti,* ampak samo še nekatere „halbwarne“, in zapeljane ovčice (oj groza) na pravo pot pripeljati. To je pa jako dobro spričevalo za „Mir“, pa tudi za nas, da se vzbujamo, ter zavedamo svojih pravic; še pred enim letom je omenjeni dopisnik „Slobodnih Glasov“, poročal, da je v Kotmarivesi samo še en par zavednih Slovencev, sedaj so pa že koj eni še na pol topli, drugi so pa že vsi od tega „vražjega“ „Mira“ okuženi. Pravi še nadalje, da je to naš namen, nezadovoljnost med prebivalce trositi, da bi mi potem ložej** kmete lovili. (Kdo se ne smeji?) Jako sem radoveden, ter vprašam, koga pa kaj pri nas „Freie Stimmen“, par gratis iztisov „Bauernzeitung“, in pa „Beljaška Urša“ lovi? Zdi se mi, da prej ko ne našega gospoda začasnega podučitelja ter njegove poslušne učence, naše kmete, pardon! naše gospode nemškutarje. — Imam pa tudi še poročati o naši nemškutarski posojilnici, v katero naši kmetje kar trumoma hodijo, eni denar nalagat, drugi si ga izposojevat, tako da odbor delo komaj zmaguje. Hudobni jeziki pa trdijo, da še teh borih par stotakov, ktere imajo v blagajnici, ne morejo razpečati, ker smo kmetje tako zabiti, da rajši v slovensko posojilnico v Celovec gremo, kakor pa v našo domačo, in da ne spoznamo očetovske skrbi naših nemškutarjev za nas.

Iz Borovelj. (Ghon in Kirschner.) Naš državni poslanec Ghon in naš deželni poslanec Kirschner sta skupaj prišla v Borovlje, da poročata volilcem o svojem delovanju. To je pa čisto nepotrebno, kajti Borovski nemškutarji volijo vsacega, da je le Nemeč in liberalce, in če bi jim prav škodo delal. Saj jim je Ghon v obraz povedal, da se ne bo poganjal za njihovo železnico, ampak rajši za tisto, ki jo Beljačani hočejo, — pa so mu vendar „hoch!“ klicali in zaupanje izrekli. Kaj tacega je pri nas mogoče, kajti nemškutarija gre nekterim ljudem čez vse. — Kirschner je bil toliko pameten, da je o državnem zboru molčal, kajti lahko ga bi bil kdo vprašal: „Zakaj se pa ves čas niste nič oglasili, ko ste prej volilcem vendar toliko lepih rečij pred oči postavljali?“ Govoril je tedaj le o nekterih deželnih zadevah in pa o šoli. Sploh sta se oba korajžila, da so naše šole izvrstne in da jih je treba braniti proti Slovincem in katoličanom. — Naša juha ni bila nič bolj mastna, ko smo slišali govore naših dveh poslancev.

Iz Št. Kancijana. (Shod podružnice sv. Cirila in Metoda.) S svojim shodom dne 19. julija nastopila je naša podružnica sv. Cirila in Metoda svoje IV. leto, ki se ne kaže ravno neugodno, ako smemo sklepati po uspehu tega shoda — res sijajnega tako gledé na udeležbo, kakor posebno gledé na govore, ki smo jih slišali. Na obilnej udeležbi se imamo v prvi vrsti zahvaliti milim rodoljubom iz sosednih far, ki se niso ustrašili ne dolgega pota, ne žugajočega vremena. Pristréna jim hvala za prijateljski obisk! — Prepričani smo pa, da je blagim rodoljubom ves trud in vso, še

* Se mu ni treba bati.

** Glejte njegovo izvrstno modrost.

tako dolgo pot obilo poplačal g. Dragotin Hribar iz Celja s svojima navduševalnima govoroma. O, da bi Slovenci, tudi mi koroški Slovenci vendar enkrat že spoznali prelepo, za nas toliko važno resnico, ki vam jo ta blagi gospod s tako živimi besedami polagal na srce, da je namreč slovenski jezik častitljiv, ker se je v njem brala in se še bere sv. maša, kakor niti v francoskem itd., pa tudi ne v toliko hvaljenem nemškem jeziku; da je slovenski jezik lep in blag, samo znati ga je treba — in da se ga nam ni treba sramovati, marveč po vsej pravici smemo biti nanj ponosni, moramo ga čislati in spoštovati! Posebno dobro nam je tudi delo in pogum naš visoko povzdignilo g. Drag. Hribarja zagotovilo, da je srčno rad in z veseljem prišel med nas, svoje brate in sestre, in da je vsak čas pripravljen nas pri enakih priložnostih še obiskati! — K sklepu nam je zopet g. Drag. Hribar kaj navdušeno zapel balado proslavljajočo slovenske junake, ki so s svojo krvjo branili našo domovino zoper njene sovražnike; lepi spev končal je s cesarsko pesmijo, katero vsi, kar nas je bilo navzočih, ter h koncu zaklicali trikratni „živio“ našemu presvitlemu cesarju! — Na svidenje, dragi rodoljubi, na prihodnjem shodu naše podružnice v Št. Vidski fari!

Iz Železne Kaplje. (Podružnični shod.) Shod Apaške podružnice sv. Cirila in Metoda dne 2. avgusta se je kljub jako slabemu vremenu še precej povoljno obnesel, dasi smo s početka mislili, da nam bode popolnoma splaval po vodi. Slabo vreme je zadrževalo daljne rodoljube, katerih je drugokrat prišlo vselej veliko število; vaščane pa je nek domač orkan! (hud vihar) razpihal na vse štiri kraje sveta. Vendar je bil konečen izid takošen, da smemo po vsem biti zadovoljni. Kar je bilo udeležencev, bilo je vse čisto in čvrsto, nepokvarjeno zrnje, bili so trdni, nepremakljivi stebri. — One vaščane, ki so se zaradi osebnih neprilicnosti ognili shodu, naj v svarilen vzgled opomnim samo žalostne osode moravskih knezov bratov Mojmira in Svetopolka ter njune države Velike Moravije. Oče imenovanih knezov, mogočni knez Svetopolk je namreč, sluteč veliko nevarnost, ki preti njegovi državi, poklical svoje sinove k sebi, jim podal v roke snop trdo zvezanih palic in jim ukazal, naj ta snop prelomijo. Pa nobeden ni mogel. Potem je snop razvezal in vsako palico posebej prav lahko prelomil. Potem jim reče: „Tako bo z vami: če ste edini in trdno vkup zvezani, kakor so bile palice v snopu, vas nobeden ne bo premagal; če se pa ločite in razdvojite, vas bodo lahko zmagali.“ Sinovi očeta niso ubogali, so se po očetovi smrti med seboj vojskovali; potem je prišel sovražnik, jih je drugega za drugim lahko premagal, in Moravskega kraljestva je bilo konec.

Iz Kamna. (Nova postaja.) Naša železna postaja se je danes odprla. Imenuje se po naši občini „Rückersdorf“. Blizo dvajset let smo se po tegaovali za to, za nas toliko potrebno postajo in še le zdaj smo jo dosegli.

Iz Štebna pri Velikovcu. (Kresi. — Letina. — Zlata maša.) Na predvečer godu sv. Cirila in Metoda je gorelo tudi pri nas mnogo kresov, da se je lahko videlo, kodu prebivajo Slovenci. —

Letina bó pri nas slaba. Ozimini je škodovala zima, nekaj pa sneg o binkoštih. Jarino je pa suša osmčila. Zdaj stavimo svoje upanje le še na hajdo. Ako še tiste ne bo, potem še za domačo potrebo ne bo moke. S čim bomo plačali davke itd.? — Veselimo se dné 6. septembra, ko bude naš župnik č. g. Janez Kolar obhajal svojo zlato mašo. On je pri nas že 15 let, in vse ga ljubi in spoštuje. K tej redkej slavnosti vabimo vse Slovence od blizo in daleč.

Iz Djekš. (Zavarovalnica zoper ogenj.) Tukaj se močno govori med kmeti, da hočejo ustanoviti svojo lastno zavarovalnico zoper ogenj. Na Djekšah je to mogoče, ker hiše raztrešene po gorah stojijo, tako da jih ne more več na enkrat zgoriti; škoda, ki jo en sam požar naredi, bi pa že tudi domača zavarovalnica še prenesla. Tako bi mnogo stotin goldinarjev doma ostalo, ki zdaj romajo v kase raznih zavarovalnic. Takih zavarovalnic je že nekaj v nemških gorah in dobro izhajajo. Priporočale bi se tudi za Sele in druge take občine, kjer so hiše raztrešene. Kjer so pa velike vasi, tam to ni mogoče; kajti če bi bilo več tisoč na enkrat škode, bi je taka mala zavarovalnica ne zmogla.

Iz Libuc. (Kresovi. — Naša cerkev.) Veliko veselje je občutilo moje srce na predvečer godu sv. Cirila in Metoda, ki so ga naši fantje že mesec dni težko pričakovali. Veselo je bilo po vseh Libučah, ko so začeli kresi goreti in topiči pokati. Že star posestnik sem, pa ne pomnim takega veselja v Libučah. Našel sem v naši okolici 17 kresov. Živio-klici so odmevali od vseh hribov. Prelepo je izdelana naša cerkev sv. Andreja v spodnjih Libučah; podobna je bolj farni cerkvi, kakor podružnici. Dobili smo tudi novo monštranco za 500 gld. Bog daj v nebesih dobro rajnemu Anžejju, ki je daroval za cerkev 1800 gld.

Izpod Pece. (Občinske volitve.) Bližajo se nam občinske volitve, in zdaj, dragi Podjunčani, je čas, da pokažete svojo zavednost in odločnost. Mi smo katoličani in Slovenci, zato ne smemo voliti za odbornike, svetovalce in župane: ne nemškutarjev, ne liberalcev, pa tudi ne premehkih in preboječih ljudi, kateri se dajo okoli prsta zaviti in se vsacega bradača ustrašijo. Tudi ne veljajo kričaći, ki pred volitvijo vse obetajo, potem pa nič ne storijo. Volite poštene in srčne možake, ki se hočejo zvesto in hrabro potegovati za slovenske pravice. Kdor se je že podpisal za nemško šolo ali kdor tako govori, da morajo šole nemške biti, takega ne volite, kajti on je ali podpihan od nasprotnikov, ali pa je preneumen; se na šolske reči nič ne zastopi in le to blebeta, kar mu je kak nemškutar v ušesa natrobil. Mi hočemo, da se naši otroci v slovensčini bolj dobro izučijo, kakor jo mi znamo, hočemo tudi, da znajo ne samo govoriti po slovensko, ampak tudi brati in pisati, zato pa hočemo slovenske šole imeti, kakor imajo Nemci nemške, Lahi laške, Hrvati hrvaške itd. Šola je za to, da se otroci kaj naučijo, v sedanji šoli se pa nič ne naučijo, ker je vse nemško, otrok pa zastopi nič. Proč s to neumnostjo, in proč tudi s takimi župani, ki prosijo za nemške šole!

Iz Kamnika. (Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda.) Naše mestice se je dné

23. julija praznično obleklo in ozaljšalo z zelenjem in zastavami, ko smo pričakovali ljubih gostov, skupščinarjev slavne družbe sv. Cirila in Metoda. Vse mesto je bilo na nogah in vse je vrelo na kolodvor, da pozdravi zaželjene goste. Ob devetih pridrdra ljubljanski vlak, godba zaigra, topiči se oglašajo. Župan Močnik je pozdravil skupščinarje, katerih je došlo z vlakom 120, med njimi tudi precej Korošcev. Zalo oblečene deklice so delile gostom šopke iz planinskih rož. Veselo smo spremljali goste v naše mesto. Ob desetih je bila slovesna služba Božja, pri kateri so izvrstno peli naši pevci „Liraši“. Ob enajstih se je začelo zborovanje, kterega se je udeležilo tudi več narodnih gospij. Iz poročila posnamemo toliko, da družba vzdržuje (ali podpira) štirirazredno ljudsko šolo v Trstu, dekliško šolo v Celju in več otroških vrtov na Primorskem. Nad 500 otrok uživa pouk v družbinih zavodih. Podružnic je 98, družnikov pa 8000. Dohodkov je bilo lani 7505 gld., stroškov pa 5874 gld. — Ob eni popoldne je bil skupen obed pri Fišerju, kterega se je udeležilo 150 oseb. Kakor navada pri takih prilikah, govorile so se razne napitnice, prva na svitlega cesarja, potem na Kamniško mesto in župana Močnika, na kamniška slovenska društva, na Ciril-Metodovo družbo, na podružnice itd. Razprodalo se je 100 izvodov Vodnikovih pesmij, med njimi zadnji iztis po dražbi za 50 gld. Po kosilu so si gostje ogledali mesto in potem se spet vrnil v Fišerjevo gostilno, kjer so peli „Liraši“. Ob devetih zvečer so nas ljubi gostje spet zapustili, spremljani od godbe, bakljonoscev in obilne množice ljudstva, ki je s petjem in živio-klici kazalo svoje veselje. Naj Bog blagoslovi delovanje družbe sv. Cirila in Metoda!

Kaj dela politika.

Nastopil je čas, ko politika več ali manj miruje; poslanci so šli namreč domov, ministri in diplomati pa v kopelji. — Iz zadnjih dni državnega zbora bi se dalo omeniti, da so se volili poslanci v delegacije. Mladočehi so hoteli imeti 4 mandate. Ker so jim ponujali pa le 3, nobenega mandata niso hoteli prevzeti. — Čuje se, da se državni zbor spet snide meseca oktobra, deželni zbori pa meseca decembra. — Na Kranjskem bo volitev deželnega poslanca za Radolico in Kranjsko goro namesto umrlega dr. Poklukarja. Priporočajo za to mesto g. župnika Mesarja. V „Novicah“ je razglasil svojo kandidaturo tudi g. Gust. Pirc, tajnik kmetijske družbe. — Na Dunaju se je ustanovilo novo katoliško-politično in gospodarsko društvo za mesta in trge dolence Avstrije. — Dunajski antisemiti (protijudovci) se pripravljajo na pot v Pražko razstavo. S tem hočejo najbrž le judovske liberalce dražiti, kateri o Pražki razstavi nočejo nič slišati. Posebno jih še to jezi, ker se v Pragi zbirajo vsi njihovi nasprotniki, pri tem pa raste upliv in veljava češkega naroda, kterega bi ti ljudje (judovski liberalci) najrajši živega pokopali.

Nemški cesar Viljem, ki je vedno na potovanju, je šel iz Anglije na Norveško v mrzli svet, kjer je obiskal zadnje mesto (Hamferst) in zadnjo goro (Nordkap) proti ledenemu morju. Njegovemu

potovanju na Angleško se je pripisovala sicer velika politična važnost, vendar pa je še večega pomena obisk francoskega brodovja v Kronstadtu in Petrogradu na Ruskem. Več francoskih ladij (vojaških) se je namreč podalo v Petrograd in tam so bili od Rusov navdušeno sprejeti in pozdravljeni. Sam ruski cesar (car) jih je povabil na večerjo in govoril zdravico na Francoze. Francoski admiral Žervé pa je pil na zdravje cesarja Aleksandra. Napravile so se velike veselice na čast došlim Francozom. Iz tega se sklepa, da je zveza med Rusi in Francozi že gotova in dogovorjena reč. — Angleži pa nočejo pripoznati, da so sklenili zvezo z Nemčijo, zato vabijo francoske mornarje, naj bi prišli mimogredé tudi na Angleško, kjer jih čaka lep sprejem. Ako se to res zgodi, potem bo nemara vendar le resnica, da se Angleži naproti Viljemu niso prav nič zavezali, kakor tudi proti Italijanom ne. — Tudi mladi srbski kraljič Aleksander se je mudil zadnji čas v Rusiji. Pozneje pride tudi k nam v Avstrijo, da obiše našega cesarja. — Govori se, da bo ruski carevič (prestolonaslednik) vzel 17letno grško princezino Marijo. — Velik katoliški shod bo v Malinah v Belgiji, in se začne 8. sept. — Kardinal Lavižeri opominja Francoze, naj bodo edini, naj ubogajo sv. očeta papeža in naj se v okviru republike združijo v eno samo veliko katoliško stranko brez ozira na družinske koristi raznih princev, zavolj katerih so se zdaj cepili v različne sovražne tabore. Ali imajo Burboni, ali Bonapartovci, ali Orleansci več pravice do francoske krone, to je posvetno vprašanje, ne pa nebeška ali verska zadeva; zato ne gre, da bi katoličani zavolj teh princev razcepljeni ostali in koristi katoliške cerkve iz vida puščali. — Na južnem Kitajskem so bojda buknili nemiri.

Gospodarske stvari.

Sadje je najboljše zdravilo. Čudovito je, koliko zdravilne moči ima zrelo sadje, in zato se ni čuditi, ako ljudstvo trdi, da je zdravo uživati sadje. Grozdje, zlasti črno, kaj reči in kri čisti. Glede zdravilne vrednosti so za grozdem takoj breskve, ki pa ne smejo biti prezrele. Najboljše jih je uživati zjutraj na tešče želodec. Dlje časa vsako jutro na tešče želodec uživane pomeranče so izvrsten pripomoček za pokvarjeno prebavo in želodec popolnoma pozdravijo. Kuhana jabolka so zlasti majhnim otrokom skoraj neogibno potrebna in pomagajo materam, da jim ni treba neprijetnih praškov in drugih zdravil, ki na eni strani pomagajo, na drugi pa škodujejo. Sok od paradižnikov je izvrstno zdravilo pri boleznih v jetrih in v črevih, in soka od vodenih dinj (melon) ni kar preplačati ob groznici in boleznih v ledvicah. Tega soka smemo užiti, kolikor je, le ob koleri ne, takrat pa sploh ni dobro sadja uživati. Limonov sok v čaši črne kave je izvrstno sredstvo proti glavobolu, sadni sok v vodi so sploh izvrstna pijača, zlasti bolnikom. Sok od črnih malin, s sladkorjem vkuhan, umiri kašelj. Čaj od črnega trnja ali trnolice, mrzel popit, je sredstvo proti bramorjem. Razno sadje nam torej daje mnogo zdravil, zato ga pa čislajmo, sadimo ga in strezimo mu skrbno.

„Vrt.“

Za pouk in kratek čas. Nekoliko o Kneippovem zdravljenju.

I. Vrhni lij.

Začne se pri desnem laketu, lij se izpušča naprej proti ramenu, čez desno pleče, potem navzdol na desni strani poleg hrbtišča do ledja. Tam se lij tako obrne, da teče voda enakomerno čez celi hrbet in vrat, tako dolgo, da koža zarudi. Lij se ne sme nikoli naravnost na hrbtišče obrniti.

II. Lij na stegna.

Začne se pri desni (ali levi) nogi od pete navzgor po piščali, naprej po stegnu do desnega kolka (do ledij); od tam počasi preko hrbtenice do levega kolka, potem navzdol po stegnu in piščali leve noge do pete; potem spet po desni nogi na viš do ledij in okoli života, kjer se naj zadnja stran posebno močno poliva, tako dolgo, da koža zarudi.

III. Lij po hrbtu.

Začne se pri peti in pri nogah, kakor pri liju na stegna; ko so noge in stegna razmočene, pelje se lij poleg desne strani hrbtišča počasi navzgor do vrata, potem po levi strani spet poleg hrbtišča navzdol do ledij, od tam spet navzgor, in potem po obeh plečih tako, da se ves hrbet enakomerno zmoči, tako dolgo, da koža zarudi.

IV. Lij na kolena.

Začne se pri nogah spredaj, lij se pelje poleg goleni (Schienbein) in navzgor preko kolena, potem spet navzdol po mečih na drugi strani goleni, in na prvi strani spet navzgor, nad kolenom pa se lij nekaj pomudi. Tako se močijo tudi zadnja meča na piščali (manjši kosti). Ravna se pri obeh nogah enako.

V. Pol-kopelj.

Bolnik v samih kopalnih hlačicah se vsede v kad (banjo), tako da mu voda do prsij seže, ostane v mrzli vodi le šest sekund (kakor bi počasi do šest štel), si hitro z vodo oplakne prsi in hrbet, skoči brž iz vode in se hitro obleče.

Sladna kava.

Vzame se polovica navadne bobove kave, polovica sladne kave in nekoliko figove. K 5 kilam kave zadostuje 1 kila figove kave.

Tečen kruh.

Vzemi dva dela pšenične, en del ržene moke in en del pšeničnih otrobov, nekaj soli in drožev, to se stlači, z vodo zalito, v testo, ki se pusti nekaj časa stati, potem pa se razdeli v hlebe, ki se vsadijo v peč, da se spečejo.

Tečna juha.

Črnega kruha in tudi nekaj belega se nareže in v peči posuši in nazadnje stolče, da je ko moka. Kedar mesena juha, voda ali mleko vre, se ta krušna moka not potrosi. Dlje ko se kuha, boljša bo ta jed. Postne dni se surovo maslo (puter) v ponvi nad ognjem razpusti, potem se voda prilije, in kedar zavre, se krušna moka not natrosi.

Smešničar.

Gospod: „Eno šestico ti dam, če mi poveš, kje je Bog.“

Pastir: „Jaz vam dam pa dve, če mi poveste, kje ga ni.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Za cerkev v Poračah so dali svitli cesar 300 gld. — Pogorel je Mihor (Tavčar) v Šmarjeti (Rožni). — Na Beljaških latinskih šolah se je učilo 181 učencev, med njimi 160 Nemcev in le 18 Slovencev. — Pogorel je Moser pri sv. Jakobu na cesti. — V Zilici pri Rajbeljnu je utonil 5leten deček. — Na Vrbskem jezeru je letos spet veliko tujcev; v Poračah so jih zadnjič našeli 1080, v Vrbi 1023, v Krivi Vrbi 398, na Otoku 83, v Loreti 35, pri Majerniku 36. — Pri Djekšah je strela ubila hlapca Šimena Urha, ki je pred nevihto bežal pod visoko drevo. Pod visokim drevsom je zmirom nevarno zavolj strele. — Ker je 16. avgusta nedelja, bo veliki živinski sejm v Železni Kaplji dné 17. avgusta. — Blizo Galicije na poti v Mohliče so našli mrliča kakih 36 let starega; zraven njega je ležal revolver; zato se misli, da se je sam ustrelil. — Tramvaj ali konjska železnica je zdaj dodelana od kolodvora do Celovca in od tod do Vrbskega jezera, kjer se ustavi pri vojaški plavarni. Od kolodvora v mesto se plača 5 kr., od mesta do jezera pa 10 kr. Ljudje se še precej poslužujejo te nove naprave, ktere podjetnik je žid Springer iz Dunaja. Samo izvožičiki (fijakerji) kolnejo. — Veselica podružnice sv. Cirila in Metoda v Škocijanu je bila bojda dobro obiskana, govori so bili z veseljem sprejeti. — Izkovali so za en milijon novih krajarjev. „Kebre“ po 4 kr. pa mislijo odpraviti. — Ko so nedavno na Rudi kugljali, je eden obesil jopič na klin; ko ga pa spet obleče, ni bilo več v žepu denarnice s petdesetakom! — Pri nekem kmetu v Spodnjem Rožu so bolno kravo zaklali in meso použili, pa vsi zboleli. Mesarja, ki je to svetoval, so menda na sodnijo poklicali in posvarili. — Preskušnje (izpite) za občinske tajnike so v dneh 24., 25. in 26. avgusta v Celovcu. — Ko so imeli Celovski vojaki zadnjič vaje pri Bajtišah v Spodnjem Rožu, se je ena kroglja zgrešila in zadela v Rutah 7letno deklico; k sreči pa rana ni nevarna. — Nožnice pri vojaških sabljah bodo temno pobarvali, ker se preveč svetijo, da jih sovražnik brž zagleda, posebno zdaj, ko dobimo smodnik brez dima. — Vincencijeva družba v Celovcu bo vzela kakih 20 dijakov v hrano in stanovanje, ker ima prazen prostor v novokupljeni hiši. Učence bo nadzoroval duhoven benediktinskega reda. — Pri Svetni vesi je kmetica Majda Male s črešnje padla in se ubila. — Vsled zadnjega deževja je Drava močno narastla.

Na Kranjskem. Za cerkev v Sori so dali svitli cesar 200 gld. — Novomeška gimnazija je štela letos 207 učencev, skor vsi Slovenci. — V Gabriji pri Stopičah je pet gospodarjev pogorelo. — V Dolžu je v cerkev tresčilo in cerkovnika omamilo. — Požar so imeli tudi v Cerkljah na Dolenjskem, enemu gospodarju je vse zgorelo. — Pri Krškem je nekega vojaka strela ubila. — Most čez Savo bodo zidali pri Smledniku. — Ljubljanska realka je štela letos 162 slovenskih in 170 nemških učencev. — Pri kvartah so se fantje stepili v Semiču, in je bil eden ubit. Ali bi ne bilo bolje,

kako knjigo ali kak časnik v roke vzeti namesto kvart?! — V Kamnik pride kot odvetnik g. dr. Temnikar iz Slov. Gradca.

Na Štajerskem. Na Mariborskih latinskih šolah je bilo v pretečenem šolskem letu 187 Slovencev in 106 Nemcev. — Pogorel je Likelj v Slov. Bistrici. — Pri Radencih so našli ubitega fanta; menda so ga v pretepu pobili. Tri fante so zaprli. — Pri volitvah za okrajni zastop Ptujski so v velikem posestvu zmagali Slovenci. — Pri Celju je v Savinji utonil cerkovnik Zapašek. — V Možgancih in Ormožu se je pokazal pereči ogenj pri svinjah. — Pogorel je Dikavčič pri Cirkovech. — Pod voz je prišel posestnik Kovačič iz Trnovca in kmalu potem za ranami umrl. — V Ptuju je strela udarila v zvonik farne cerkve. — Pri Selnici so iz Drave potegnili utonjenega otroka. — En deček je utonil pri Ptuju v Dravi, dva pa v Savi pri Zidanem mostu. — Lepo veselico je napravila podružnica sv. Cirila in Metoda v Skofljivesi. Prišlo je mnogo gostov iz Celja. — Okradena je bila okrajna sodnija v Šmarji. — Zlato mašo je obhajal čast. g. Janez Strah, župnik pri sv. Rupertu v slov. gor. — V Celju so tri zaprli, ker so na sumu, da so umorili nekega Končana. — Neko kmečko oblečeno žensko so mrtvo našli pri Vurberku. — Strela je ubila hlapca Mihca v Senežičah. — Pereči ogenj pri svinjah se je prikazal tudi na Sotli. — Pri Središču je v Dravi utonil hlapec Pfeifer. — Na kupčijski šoli v Mariboru je bilo 71 učencev, med njimi samo 8 Slovencev. — V Rimskih toplicah je Fr. Lokovšek ubil nekega češkega godca. — V Hrastniku je 240 rudarjev delo ustavilo, pa so jih menda spet pomirili. Hočejo samo osem ur na dan delati, kakor je na Nemškem upeljano in je tudi pravično, kajti pod zemljo kopati je težko delo. — Na Celjskih latinskih šolah se je učilo 210 Slovencev in 127 Nemcev. — Umrl je zlatomašnik č. g. Jožef Altman, župnik v Studenicah.

Na Primorskem. Risarsko in klesarsko šolo dobijo Nabrežini pri Trstu. To je prav. — Ponnarejevalce denarjev so zasačili v Trstu; namreč nekega Markoviča iz Trsta in nekega Juvana iz Ljubljane. Oba sta bila že zaprta zavolj te pregrehe. — Preteklega meseca je v Furlaniji pet deklet umrlo od vročine. Revna hrana in nepretrgano delo na strašno pekočem solncu je reve spravilo. Nektare so kar na polju padle in obležale! Bog nas vari! Sicer pa še tako trdna mašina se s časom zriblje. — Občine Štanjel, Branica, Kobdil, Gabrije, Goče in deloma Šmarje v Vipavski dolini je prve dni julija toča strašno pobila; v nekterih krajih so morali žito kar pokositi. Ubogi ljudje! — Ves Kras trpel je strašansko sušo in oparico do sv. Jakoba: krompir in fižol je večinoma uničen. Bog daj svoj blagoslov, da bi pa turšica se dobro obnesla, sicer bo gorje, ker že lani je bila jako slaba letina. — Javni plesi, „balli“ imenovani, se drže še zmirom zdaj v eni zdaj v drugi vasi. Slabosti, napenosti in tepeži so skoraj povsod in pri vsakem „ballu“. Ni čudo da je reva vedno večja in da pada poštenost, strah božji pa se zgublja! Ti plesi so za deželno huda kuga. Pomenljiv in poukapoln članek poslal je v Sočo proti javnim „ballom“ g. Jož. Faganel, bivši deželni poslanec goriški in sedanji župan Šempaski. Slava vrlu možu!

Da bi ga več njih posnemalo, bilo bi kmalu bolje. — Grozdja je malo, ker so trte ozeble, toda kjer je, je lepo in še precej zdravo.

Po drugih deželah. Umril je 3 letni nadvojvoda Ferdinand Salvator. — Na razstavo v Pragi prihaja čedalje več ljudi. Prodali so že nad en milijon ustopnih listov. Gostje prihajajo iz vseh dežel, sosebno slovanskih. Prihajajo v večih ali manjših trumah Poljaki, Slovenci, Hrvati, Srbi, Bolgari, Slovaki, Rusini, Rusi. Čehi navdušeno pozdravljajo svoje slovanske brate. Nedavno se je spet kakih 400 Slovencev in Hrvatov peljalo v Prago, med njimi je bilo tudi nekaj Korošcev. O tem izletu upamo dobiti kako natančnejše poročilo. Tudi kakih 40 poslancev iz kluba konservativcev je šlo na razstavo. Med njimi je češko ljudstvo posebno grofa Hohenwarta navdušeno pozdravljalo. — Kolera se je prikazala v Afriki in sprednji Aziji. V Meki umrje veliko ljudi za njo. Ker v to mesto zahajajo turški romarji, utegnejo jo raznesti na vse kraje.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Fare so dobili č. g. Hafner Ljud., Šmarjeto v Reichenau; Harter Jan. Arije in Payer Gr. Št. Štefan na Grobniškem polju. — Premeščena sta č. g.: Karol Rous za kaplana v Šmihel pri Pliberku in Martin Urbanek za provizorja v Št. Janž v Spodnjem Rožu. — Č. g. J. Volkert je stopil v stalni pokoj.

Vabilo.

katoliško-politično in gospodarsko društvo
za Slovence na Koroškem

napravi povodom rojstnega dne Njih Veličanstva v nedeljo dne 16. avgusta 1891, ob 1/2 4. uri popoldne na Plešivcu vrh Kotmarevesi

Cesarjevo slavnost

združeno z

ljudsko veselico na prostem

po sledečem sporedu: 1. Slavnostni govor. 2. Petje: Cesarska pesem. 3. Poučni govor o sadjereji. 4. Deklamacije. 5. Razni govori in nasveti. 6. Ljudske igre, tombola in prosta zabava. — Zvečer se bode prižigal umetalen ogenj in streljanje bode otvorilo in zaključilo slavnost. — Pri slavnosti bo sodeloval kvartet ljubljanskih pevcev. — K obilni udeležbi vabi vse društvenike in druge slovenske rodoljube najljudneje

slavnostni odbor.

V slučaju neugodnega vremena prestavi se slavnost in ljudska veselica na angeljsko nedeljo dne 30. avgusta t. l.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pribloves in okolico bode imela v nedeljo 23. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne v Kazazah **svoj letošnji občni zbor** s sledečim vsprememom: 1. Pozdrav načelnikov. 2. Slavnostni govor. 3. Petje. 4. Volitev novega odbora. 5. Petje. 6. Vpisovanje novih udov. 7. Slučajni nasveti in govori. 8. Prosta zabava. — Pristop k zborovanju in prosti zabavi imajo le udje in po udih vpeljani gostje. Na to važno zborovanje najljudneje vabi

odbor.

Loterijske srečke od 1. avgusta.

Gradec 68 57 8 69 89

Dunaj 83 36 59 63 75

Tržno poročilo.

V Celovcu je biren:		Sladko seno . . . 1 gld. 90 kr.	
pšenica po . . . 5 gld. 90 kr.	rž . . . . . 5 " — "	kislo . . . . . 1 " 40 "	slama . . . . . 1 " 20 "
ječmen . . . . . 3 " 80 "	oves . . . . . 2 " 60 "	meterski cent (100 kil).	
hejda . . . . . 4 " 70 "	turšica . . . . . 4 " 60 "	Frišen špeh kl. — gld. 70 kr.	maslo . . . . . 1 " — "
pšeno . . . . . 6 " 80 "	proso . . . . . — " — "	mast . . . . . — " 75 "	
grah . . . . . — " — "	repica . . . . . 1 " 20 "	Navadni voli 100—160 gld.	pitani voli . . . 120—190 "
fizol, rudeči . . . 5 " 20 "	Deteljno seme 43 do — gld.	junci . . . . . 60—90 "	krave . . . . . 60—120 "
100 kil.		junice . . . . . 50—80 "	prešički . . . . . 5—15 "

Oglasila.

Učenca,

zmožnega slovenskega in nemškega jezika, z dobrim šolskim spričevalom, sprejem v svojo trgovino z železjem.

Fr. Sadnikar v Celovcu.

Zavod šolskih sester v Mariboru.

S početkom šolskega leta (15. septembra 1891) se prične v zavodu privatno učiteljske za žensko mladino (I. in III. tečaj). Več pove predstojništvo zavoda.

Ker bom mizarstvo pustil,

prodajam vso že izdelano hišno opravo, kakor mize, stole, omare, postelje itd. pod ceno. Tudi oddam po ceni razno mizarstvo in strugarsko orodje.

Luka Zufer,

V Celovcu, Vetrinjska cesta šte. 8.

Razumnim možem

v starosti od 25 do 40 let, neoženjenim, zdravim in krepkim, ki so nemškega in tudi slovenskega jezika v besedi in pisavi popolnoma zmožni, in morejo dokazati, da je bilo njihovo dosedanje življenje neomeđevano ter da je njihovo gmotno stanje vredjeno, ponuja se z oddajo službe **potovalnega zastopnika**, kateri službi bi se morali zavsem posvetiti, in s katero je združena stalna plača s stranskimi dohodki, prilika, zagotoviti si, ako se njih sposobnost dokaže, sigurno in stalno bodočnost.

Za to službo se pa naj le take osebe potegujejo, katere vsem tem zahtevam vstrežajo in ki imajo veselje do **potovalnega** posla in so vajene, svoje dolžnosti z **resnostjo**, pridnostjo in **žilavo vstrajnostjo** izpolnovati, pri čemur se pa tudi **brezmadežno** obnašanje zahteva.

Lastnoročne, nemško in slovensko pisane prošnje, katerim se morajo priložiti **prepisi spričeval**, naj se pošljejo pod „11.471“ v Gradec, poste restante.

Postranski zaslužek,

ki se vedno množi in dolgo let trpi, si lahko pridobijo **spretni in zanesljivi** možje, ki so kot **poštenjaki na dobrem glasu**, ako živijo v takih razmerah, da pridejo z ljudmi mnogo v dotiko. Dosluženi orožniki in podčastniki imajo prednost. Ponudbe in vprašanja naj se pošiljajo pod: „G. S. 1891, Graz, post. rest.“

pripravljena od lekarja PICCOLI-ja v Ljubljani, je uplivno zdravilo, ki krepcá želodec, mehca, čisti, odpravlja zlato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rastlinstvo spadajočih snovij ter ni nikako drastično učinkujoče, marveč lahko, delovanje organov urejajoče zdravilo, katero organizmu kar nič ne škoduje, če se prav delj časa rabi.

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v skatljah po 12 steklenic za glđ. 1.36; po 24 za glđ. 2.60; po 36 za glđ. 3.84; po 44 za glđ. 4.26; po 55 za glđ. 5.62; po 110 za glđ. 10.30; po 550 za 50 glđ.

V steklenicah po 15 kr. prodaja se skoro v vseh tu- in inozemskih lekarnah. — V Celovcu prodaja jih lekar Thurnwald in Egger, v Beljaku dr. Kumpf in Scholz, v Trbižu Siegel.

Priporočilo.

Podpisana naznanja vsem tujcem in domačim, da je prevzela

gostilnico „pri Teti“

Fröhlichove ulice šte. 5.

Dobilo se bode **dobro vino in pivo** kakor tudi **okusna gorka in mrzla jedila.**

Uljudno se priporoča za obilno obiskanje

Fani Križaj.

Brambo zoper

nalezljive živinske bolezni, pereči ogenj pri svinjah, muhe in drugi mrčes, trohno bo in otrpnenje lesa, hišno gobo in stenski mah, mokro zidovje daje le

KARBOLINEJ,

kakor ga Barthel najboljšega izdeluje. To je tudi najboljša in najcenejša rujava barva za les, kateremu daje 3 do 4 krat večjo trpežnost. Ceniki zastoj. — 5 kil se pošlje po pošti za 1 glđ. 50 kr., 100 kil za 16 glđ. od Dunaja.

Troški so majhni, dobiček tisočkrat več.

MICHAEL BARTHEL & Comp.

Wien X. Keplergasse 20.

(Hiša obstoji od leta 1781.)

Odgovarja se na slovenske dopise tudi v slovenskem jeziku.

Lepo posestvo

v Humčah, 9 oralov večjidel dobrih travnikov, dosti sadnega drevja, 22 oralov dobro obdelanih njiv, 26 oralov lesnega sveta, skupaj 56 oralov; pohoštvo še v dobrem stanu, in polje na ravnini, nekaj lesnega sveta proti Dravi visi, les povsodi bujno raste ki se že zdaj lahko pri 3000 glđ. ceni, se, vsled družbinskih razmer, s sprav lehkimi pogoji proda, ali pa tudi v najem dá; kupci se naj oglašé pri Komarju v Vovankah, pošta Doberlaves (Eberndorf.)

Lastnik in izdajatelj Gregor Einspieler, župnik v Podklostru. — Odgovorni urednik Filip Haderlap.

Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu.

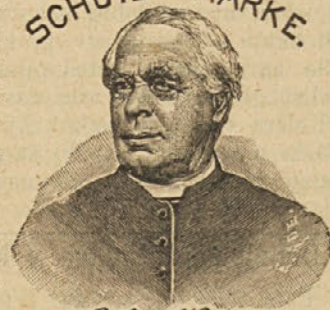
Proč z navadno kavo, kupujte Kneippovo sladno kavo,

ki jo izdeluje za Avstro-Ogersko po naročilu g. župnika **Seb. Kneippa** edino le tovarna

bratov Ölz v Bregencu
na Bodenskem jezeru.

Velečast. gosp. župnik **Kneipp** se je odločno izrekel zoper bobovo kavo, kakor jo zdaj v prodajalnicah kupujemo in uživamo. Tista je sad strupenega drevesa, ne daje telesu nobene moči, razburja le živce, ker je strupena, ter izvaja še druge jedi na pol prebavljene iz želodca. Kneippova kava pa ima **veleko redilno moč**, pomiri živce in je dosti **boljši kup**. Komur bi se ta kava ne zdela dovolj okusna, naj jej pri-meša nekoliko

SCHUTZ - MARKE.

Seb. Kneipp.

Ölzove kave,

in ne bo skoraj poznal razločka od navadne kave. Pil bo pa potem redilno, zdravo in ceno kavo.

Kako se ta kava kuha, to se bere že v naših zavojih. Kdor kupuje, naj pazi, da dobi pravo blago, ki ga pozna na tem: zavoji so štirikotni in rudeči, bratov Ölz, varnostna marka, ponvica, podoba in podpis župnika Kneippa. Ölzoava kava nosi naše ime in ponvo.

Dobi se v vseh boljših prodajalnicah za prekmorsko blago. Lahko se pa tudi pri nas naroči, in jo pošljamo v zavojih po 4½ kil franko s pošto.

Bratje Ölz,

tovarna za Kneippovo sladno kavo v Bregencu.

Kmetija v zakup.

Za 5 ali 10 let se dá v najem ali zakup (štant) grajščinska kmetija grofov Dietrichsteinov v Humberku (Hollenburgu), obsegajoča 29 oralov 1170 štirjaških sežnjev vrtov in travnikov, 35 oralov 1500 štirjaških sežnjev njiv, 941 štirjaških sežnjev pašnika, travniki taki, da se dá nanje voda napeljati, vse v davčni občini Kotmara ves, s hišo in gospodarskim poslopjem, poslednje z velikimi obokanimi hlevi. Oddá se v najem s 1. novembrom 1891. Ponudbe in vprašanja sprejema grajščinsko oskrbništvo v Humberku (Hollenburg), pošta Celovec.

Malo posestvo

je iz proste volje na prodaj. Pohoštvo novo, letos postavljeno, 3½ birnov posetve, 1½ oralov travnika, nekaj sadja, nekaj gozda, vse na eni parceli zraven hiše. Več pové J. Rutar p. d. Habnar v Malih Čapah v Žitarski fari, pošta Miklauzhof.